

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Постійна мінливість світу потребує оперативного реагування та дій, спрямованих на пристосування до змін, які виникли. Більшість людей погоджуються з тією думкою, що молодь – той прошарок суспільства, який здатний відповідати вимогам прогресії соціуму та є руховим важелем цього розвитку. Зазначимо, що згідно з чинним законодавством нашої держави, до молоді відносяться люди віком від 16 до 35 років (це більш ніж 18% населення України). Приблизно 50% представників молоді сьогодні є студентами вищих навчальних закладах України різних рівнів акредитації.

Результати соціологічних досліджень, проведених протягом останніх трьох років, свідчать про аполітичність та певну усвідомлену відстороненість молоді від питання розв'язання проблем суспільства. У сфері студентства процес політичної соціалізації відбувається повільно. Майже у всіх вузах України працює досі модель колишніх комуністичних комсомольських організацій (лише з новими назвами), деканати багатьох факультетів ігнорують пропозиції стосовно студентського самоврядування, формалізованість та декларативність існування студентських профспілок, відмивання грошей (навіть тих же дотацій на навчання) - всі ці чинники доводять повільний процес модернізації студентського самоврядування та відсталість українського досвіду щодо впливу молоді на процес прийняття рішень в навчальних закладах та державі.

Незважаючи на всі ці негаразди та кризи, що з'явилися в системі освіти України після отримання незалежності, вважаємо зазначити позитивні рухи у реформуванні студентського самоврядування та студентського профспілкового руху. Останнім часом помічається тенденція позитивного зростання функцій та повноважень профспілкових студентських організацій. В сучасних умовах ключовою структурою, яка займається вирішенням студентських проблем, є профспілкова організація та її робочий орган - профком. Саме він вирішує питання студентського життя, тому на фундації профкомів треба будувати концепцію студентського самоврядування. Необхідно відроджувати виховну роботу, але організаційний механізм цим процесом повинен лежати на професорсько-викладацькому складі як основній фігурі формування загальної культури, моралі, політичного інформування студентів. Починають активізувати свою роботу і клуби студентського самоврядування. Безумовно, все це сприяє позитивному формуванню майбутніх спеціалістів, їх морально-духовного обліку.

Незважаючи на позитивні рухи, майже усі вузи України мають свої глибокі недоліки у питаннях студентського самоврядування:

1. Університети не мають на сьогодні чіткої концепції з організації студентського самоврядування та виховальної роботи із молоддю. Кафедри

та профкоми студентів не стали поки що центрами виховного процесу. Вони стали центрами учбового процесу, можуть формувати згідно із наказами Міністерства освіти навчальну програму, але такий елемент розвитку людини, як виховання, залишається, поза межею впливу університету. Все це обумовлено неприйняттям багатьма викладачами нових, модернізованих процесів розвитку суспільства та стиканням цивілізацій в рамках України, якщо брати глобально. А якщо казати більш локально, то на цей недолік впливає атмосфера в суспільстві, що впливає на студентів та українське суспільство взагалі. Стара, комуністично-комсомольська система цінностей вже не працює в демократичній Україні, а нова, вільна та незалежна, ще повністю не сформована, бо немає достатньо досвіду у даному напрямку.

2. Університети не проводять загальноуніверситетські семінари зі студентського самоврядування. Багато університетів не створюють позанавчальні групи виховного спрямування. Лише окремі ВНЗ зацікавлені у становленні системи самоврядування, незважаючи на наявність значного закордонного досвіду.

3. Комерційні вузи України зовсім не мають ніяких структур, які повинні були б захищати права студентів, створювати умови для розвитку інституту самоврядування. Лише на папері, у декларативній формі оформлені заяви ректоратів приватних вузів про "життя та розвиток" студентських ініціатив та самоврядування.

4. Всередині зараз існуючих профбюро факультетів та профкомів студентів університетів, важливе значення мають проблеми пов'язані, із їх внутрішнім життям - некомпетентність персоналу профбюро або профкому студентів, незадоволеність прохань та вимог студентів, нестача фінансування профкомів та профбюро. Це викликає нормальну апатію студентів, котрі при зовнішньому вигляді таких профкомів та профбюро втрачають своє зацікавлення до участі в роботі з цими структурами.

Існують шляхи виходу з критичної ситуації. Ми пропонуємо, на прикладі одного некомерційного вузу України виконати такі дії:

1. У всіх первинних організаціях, тобто профбюро факультетів, повинні бути задіяні студенти, що дійсно бажають приймати участь в суспільному житті факультету та університету. Критерієм визначення таких людей могли б стати різноманітні тестування та анкетування для всіх студентів факультету.

2. Проводити соціологічні дослідження з організації самоврядування та покращання виховної роботи, що успішно може реалізувати факультет.

3. Організація роботи профбюро; організація роботи незалежних студентських спільнот як контрольних органів роботи профбюро та допоміжного органу, виконуючого суспільні функції (тимчасове працевлаштування студентів, розиграш путівок у санаторії та пансіонати, забезпечення студентів тими послугами, котрі профбюро та профкоми дати не змогли у свій час). Таким чином, профбюро виступає в даній ситуації як найбільш офіційний орган, а студентські спільноти – як доповнення до профбюро та профкомів.

4. Необхідність у підвищенні зацікавленості серед студентів суспільним життям власного факультету; видання регулярних, декількох студентських видань, листівок, брошур тощо. Проведення будь-яких можливих внутрішніх конкурсів та Програм для приваблення студентів, постійний процес соціалізації у вигляді зборів, пояснень, проведення спільних кампаній з соціалізації тощо.

Запропоновані заходи принесуть вартість двом сторонам: викладачам та кафедрам, а також керівникам профбюро та профкомів, з одного боку, та студентам, членам профбюро, активістам студентського самоврядування. Не можна обмежитися лише даною роботою. Обрані нами напрямки недостатньо визначені та вимагають більш глибокого вивчення, однак для детального наукового вивчення студентського самоврядування у держави та вузів не вистачає матеріальних засобів.

Студент - майбутній спеціаліст, громадянин, показник держави. Наука та знання - безумовно, найважливіше у студента, але не останню роль відіграють взаємостосунки студента з профбюро та - структурами самоорганізації студентів, з адміністрацією, кафедрою та деканатом. Тому першочергове завдання студентського самоуправління - створити всі умови для нормального, здорового розвитку майбутнього професіонала, допомогти кожному студентові відчувати себе справжньою особистістю й захищеною людиною, захищеним студентом. Студентське самоврядування розуміють як самостійний розвиток, самостійне управління студентським життям, самостійні погляди та ідеї, які повинні мати місце в українському суспільстві задля його покращання. У Бога немає інших рук, окрім наших!

Сумський державний університет
ПОПОВ А.А.

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Звітність як вид оцінки діяльності ОСС.
2. Система оцінювання роботи ОСС.
3. Комісія як вид контролю діяльності ОСС.

Студентське самоврядування відіграє важливу роль у роботі ВНЗ. Тому повинен бути контроль і оцінка діяльності ОСС. На мою думку, одним із основних методів оцінки діяльності органів самоврядування є звітність.

Мінімум двічі на рік повинна збиратися конференція, на якій студентський ректор та студентські декани повинні розповісти студентам про результати своєї роботи, подальший план дій. Перша конференція повинна проводитися перед зимовою сесією, а друга безпосередньо перед виборами студентського ректору, навесні. На конференції будуть ставитися питання щодо роботи ректорату чи деканату, вноситися пропозиції, побажання тощо.